

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissyttrande – Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

- Region Kronoberg ställer sig positiv till utredningens följande förslag:
 - att avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen och anmälan för samråd enligt miljöbalken i förvaltning skiljs åt
 - att artskyddsärenden ska vara samråd om inte tillräcklig hänsyn kan tas eller ovanliga metoder används
 - att behåll nuvarande arealgräns för avverkningsanmälan
 - att förenkla hanteringen av ädellöv genom att ta bort tillståndsplikten och stärka incitamenten genom arealstöd och möjlighet att flytta ädellövbestand
 - att minska handläggningstiden för avverkningsanmälan till 10 dagar
 - att kunskapskravet för markägare begränsas och att berörd myndighet ansvarar för kunskapsinhämtning utöver gränsen
- Region Kronoberg har synpunkter på utredningens följande förslag:
 - att behovet av samråd baseras på föreskrifter, lista och kartor
 - att inga ändringar av arealgräns för avverkningsanmälan och tillsyn föreslås
 - att skogsstyrelsen ensam föreslås ansvara för tillsyn om artfrågor i skogsbruksåtgärder
 - att skogsmarksskyddsområde blir formellt skyddad mark

Synpunkter

Skogen har stor betydelse för alla delar av samhället och möjligheterna att utveckla en hållbar framtid. Tillsammans med de andra två Smålandslänen har vi en gemensam skogs- och trästrategi och ett gemensamt arbete inom området i smart specialisering. I Kronoberg finns aktörer i skogens hela värdekedja, från primärproduktion till ett brett spektrum av slutprodukter och stor export. Region Kronoberg välkomnar därför utredningens förslag till tydligare regler för ett aktivt skogsbruk. Kronoberg är ett skogslän där 76% av skogsmarken är privatägd med små fastigheter. Det är få som försörjer sig på sin skogsfastighet men i kombination med jordbruk och andra verksamheter är skogsbruk en viktig

komponent i förutsättningarna för att bo och leva på landsbygden. Regelverk och ersättningar tillsammans med marknadens efterfrågan på skogsråvara är styrande för de lång- och kortsiktiga prioriteringar skogsägarna gör. De kommer påverka skogsägarnas beslut nu, men kommer inte få full effekt förrän om många årtionden. Under de senaste åren har många skogsägare hamnat i limbo mellan skogsvårdslagen och miljöbalken med oklar utgång. Utredningens ambitioner att skapa ett tydligt regelverk är gynnsamt för skogsägarna. Även för andra samhällsintressen är det en fördel med tydlighet om vilka regler som gäller i olika situationer. Utredaren föreslår att åtgärder med gängse metoder på områden utan särskilda värden ska hanteras enklare och snabbare. För områden som har höga naturvärden eller som är hänsynskrävande på andra sätt, ska det fortsatt finnas lagstöd för att säkra att värden inte skadas. De förenklingar som föreslås kommer att underlätta skogsbruket för enskilda ägare men det är tveksamt om de medför väsentligt produktivare skogsbruk.

Ändringar av samråd (kap. 5)

Utredningen föreslår att åtgärdsanmälan och anmälan om samråd ska skiljas åt. Genom att Skogsstyrelsen tar fram listor, kartor och kriterier ska markägaren kunna avgöra om samråd behövs. Det skulle kunna innebära ökad tydlighet och förenklad hantering av ärenden som inte omfattas av samråd. Region Kronoberg anser att det viktigt att prioritera områden för samråd som har en viktig funktion för att uppfylla EU-lagstiftning och internationella åtaganden. För att säkerställa att markägaren har tillgång till rätt information bör Skogsstyrelsen ha en skyldighet att upplysa markägaren om behov av samråd, i samband med att åtgärdsanmälan lämnas in för ett område som bedöms omfattas av samråd. Det är av stor vikt att kriterierna för samråd är anpassade efter regionala förutsättningar i skogsekosystemen, skogsbruk, klimatpåverkan och naturvärden för att inte skapa onödiga hinder. Regionen anser att det finns risk för omfattande oenighet och ett förändringstryck på kriterier för samråd. Kriterierna behöver en flexibilitet för att kunna ta hänsyn till ny kunskap samt förändringar i naturmiljö och skogsbruk. Samtidigt behöver kriterierna vara stabila för långsiktig planering av skogsbruk och naturvård och det är därför rimligt att ändringar av kriterier bör göras i samråd mellan Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och företrädare för skogsnäringen. Samråd för hänsynskrävande arter är svårt att fånga i kriterier, listor och kartor. För att tydliggöra när samråd kopplat till artskyddet ska ske, bör det endast baseras på observationer av markägaren eller på skogsstyrelsens kvalitetssäkrade information. I det senare fallet bör Skogsstyrelsen ha skyldighet att upplysa markägaren i samband med åtgärdsanmälan.

Ingen ändring av arealgränsen för avverkningsanmälan (kap 6 och 11)

Av hänsyn till rapporteringskraven i EU-lagstiftning föreslår utredningen ingen förhöjd arealgräns för avverkningsanmälan. Region Kronoberg anser dock att det bör finnas goda förutsättningar för att ersätta avverkningsanmälan med systemtillsyn, egenkontroll och uppföljning för större skogsägare vilket skulle minska administration utan att minska information. Utredaren skulle kunna föreslå

utveckling av ett nytt system för tillsyn och kontroll som skulle möjliggöra att ta bort anmälningsplikten även för mindre skogsfastigheter.

Ädellövskog (kap. 8)

Utredningen föreslår ändrade regler för skogliga åtgärder i ädellövskog, möjlighet att flytta ädellövsbestånd inom brukningsenhet och att omvandla ädellövskogsstödet till ett årligt arealstöd. Region Kronoberg välkomnar förslagen som vi ser kommer bidra till minskad administration, ökad flexibilitet och ökat intresse att odla ädellövskog. Ädellövskog kopplas generellt till höga naturvärden och sociala värden. Många skogsägare är tveksamma att odla ädellöv då det finns risk att dessa bestånd kommer att undantas skogsbruk, främst för naturvårdsändamål. Den fortsatta utredningen bör undersöka möjligheterna att reglera inskränkningar i produktionsbestånd av ädellöv.

Underrättelse om skogliga åtgärder (kap. 9)

Region Kronoberg ställer sig positiv till att förkorta tiden för hantering av anmälan av skogsbruksåtgärd till 10 dagar med möjlighet för Skogsstyrelsen att tillåta att arbetet påbörjas tidigare utan dispensansökan. I södra Sverige har detta särskilt stor betydelse då det möjliggör att göra åtgärder i samband med att en granne utför åtgärder på sin mark. Att Skogsstyrelsen inte ska ha skyldighet, men möjlighet, att agera på underrättelser enligt skogsvårdslagen kommer minska risken för att åtgärder behöver avbrytas i sista minuten. Förslagen kommer medföra ökad rationalitet och effektivitet i skogsbruket. Förslagen kommer också att motivera naturvårdsintressen att arbeta mer planerat och förebyggande vilket underlättar dialogen med markägare och myndigheter och minskar risken för konflikter.

Kunskapskravet (kap. 10)

Kunskapskravet enligt skogsvårdslagen och miljöbalken skiljer sig åt och det är ibland svårt att avgöra vilka bestämmelser som gäller. Utredningen föreslår en begränsning av markägarens åtagande av att inhämta kunskap vid skogsbruksåtgärder. Kostnader utöver denna del ska myndigheterna stå för. Region Kronoberg stödjer förslaget att begränsa markägarens åtagande för kunskapsinhämtning och stödjer fortsatt utredning av behov av kunskapsunderlag och balans mellan markägare och myndighet. I detta sammanhang är det viktigt att markägare generellt, ges förbättrat kunskapsunderlag och rådgivning för beslut om förvaltning av egen skog.

Artskyddet (kap. 12)

Artskyddsutredningen är ännu inte presenterad men utredningen föreslår att markägaren ska bedöma om tillräcklig hänsyn kan tas i planerad åtgärd och att Skogsstyrelsen ska ansvara för artskyddsfrågor i åtgärder inom skogsvårdslagen. Region Kronoberg anser att förslaget att flytta artskyddsfrågor till skogssektorsmyndighet även skulle kunna vara relevant för sektorsmyndigheterna för jordbruk, vatten och kulturminnen. Många skyddsvärda arter finns i flera miljöer och skulle kunna hanteras olika av olika myndigheter. Om ansvaret för

artskyddet delas upp på flera myndigheter skulle det sannolikt bli högre verksamhetsspecialisering men även en risk att sammanhållningen av artskyddsfrågor blir svårare. Därför anser Region Kronoberg att länsstyrelserna fortsatt ska ha ett övergripande ansvar för artskyddsfrågor. Länsstyrelserna bör därmed kunna medverka i samråd som gäller artskydd vid skogsbruksåtgärder.

Skogsmarksskyddsområde (kap. 14)

Utredningen föreslår en tydlig gräns för hur stora inskränkningar denne ska behöva tåla samt ett tydligt regelverk för rätt till ersättning. Region Kronoberg anser att en gräns för inskränkningar medför betydligt ökad tydlighet. Utredningen föreslår skogsmarksskyddsområde som en sista utväg för att lösa tvister om skydd. Skogen, men inte marken kommer i detta fall att övergå i statens ägo och styre. Region Kronoberg anser att naturvårdsavtal med årlig ersättning är ett bättre slutalternativ då staten redan förvaltar nästan 10% av Sveriges skogsmark i formellt skydd med statlig skötsel. Ett tidsobegränsat skydd, likt biotopskyddsområden, kan ha ekonomiskt långsiktiga nackdelar för skogsägaren. I södra Sverige är mycket av naturvärdena beroende av skötsel och ett naturvårdsavtal i form av ett naturvårdsarrende där skötsel ingår är mer gynnsamt för att bevara och utveckla naturvärden.

Barnrättsperspektiv

Prövning av barnets bästa ej aktuellt då beslutet inte påtagligt och direkt rör barn eller barn som närstående.